

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše (soudce zpravodaj) a soudců Pavla Molka a Kateřiny Kopečkové v právní věci žalobce: **D. K.**, zastoupený zmocněncem Bc. M. K., proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2024, č. j. SpKrÚ 98496/2023-7, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích JUDr. Petře Venclové, Ph.D., Mgr. et Mgr. Jaroslavu Vávrovi a JUDr. Aleši Korejtko, ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 61 A 9/2024,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích JUDr. Petra Venclová, Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra a JUDr. Aleš Korejtko Ph.D. **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pod sp. zn. 61 A 9/2024.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský úřad Ústí nad Orlicí shledal žalobce vinným dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Dle tohoto ustanovení se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) nebo g) téhož zákona odmítne podrobit vyšetření, zda mj. při řízení vozidla nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Žalobce se měl tohoto přestupku dopustit tím, že dne 24. 8. 2023 v katastru obce Dolní Dobrouč řídil ve směru od Letohradu osobní motorové vozidlo tovární značky Škoda Octavia, načež jej zastavila a kontrolovala hlídka Policie ČR, a přes výzvu policisty podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu se odmítl po pozitivním orientačním testu na jiné návykové látky podrobit odbornému lékařskému vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl. Žalobce se nyní žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného. V návaznosti na poučení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích o složení senátu a o možnosti namítat podjatost podle § 8 odst. 5 s. ř. s., namítl podjatost soudkyně rozhodující ve věci JUDr. Petry Venclové, Ph.D. Současně s tím vznesl námitku podjatosti vůči soudcům Mgr. et Mgr. Jaroslavu Vávrovi a JUDr. Aleši Korejtko.

[2] Žalobce námitku podjatosti odůvodnil zejména tím, že uvedení soudci rozhodovali ve věci sp. zn. 52 A 70/2023, která se týkala jeho žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu ohledně totožného skutku. Dle žalobce se krajský soud v daném rozsudku *obiter dictum* vyjádřil i k zákonnosti výzvy k vyšetření v lékařském zařízení, ačkoliv to v daném řízení ani nespороval. Jeho právní argumentace je v obou věcech totožná. V obou řízeních sporoval nezákonnost výzvy k orientačnímu vyšetření z důvodu nepoučení žalobce policejním orgánem ohledně jeho práv a povinností. Má proto za to, že uvedení soudci budou v nyní posuzované věci vycházet z předpokladu, že je vinný ze spáchání přestupku a jeho argumentace je nedůvodná. I pokud by svůj postoj změnili, nemohli by rozhodnout jinak. Rozsudek v nyní posuzované věci by totiž byl v rozporu s rozsudkem ve věci jeho žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. To by mohlo vést k jeho nezákonnosti. Z toho je zřejmá motivace soudců žalobu zamítnout.

[3] Žalobce dále doplnil, že obdobnou námitku podjatosti podal již v řízení vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 61 A 6/2024. S ní se však NSS v usnesení ze dne 21. 8. 2024, č. j. Nao 128/2024-28, neztotožnil. Nejvyšší správní soud v něm však vycházel pouze ze své rozhodovací praxe. Ta ale nerespektuje aktuální rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva (dále „ESLP“), ani na ni navazující rozhodovací praxi Nejvyššího soudu a Vrchního soudu v Olomouci. Nejvyšší správní soud rovněž v daném usnesení konstatoval, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu se budou provádět odlišné důkazy než v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. S tím se však žalobce neztotožňuje. Tvrdí, že v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu se dokazovalo úředním záznamem a videozáznamem. V nyní posuzované věci již správní orgány provedly důkazy, ze kterých bude vycházet i krajský soud, jelikož se správním spisem nedokazuje. Krajský soud tak bude posuzovat pouze to, zda mohlo mít vliv na zákonnost výzvy, že policejní orgán žalobce nepoučil. Na rozdíl od řízení ve věci sp. zn. 61 A 6/2024 bude nyní krajský soud posuzovat shodný skutek jako v žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. Nelze proto vycházet z usnesení NSS sp. zn. Nao 128/2024. Žalobce rovněž navrhuje, aby si NSS vyžádal hlasovací protokol ve věci sp. zn. 52 A 70/2023 a prověřil, zda závěr prezentovaný v bodě 14 souvisejícího rozsudku představoval osobní názor soudkyně JUDr. Petry Venclové, Ph.D., či zda se jednalo o názor ostatních členů senátu, kteří ji přehlasovali.

[4] Soudkyně JUDr. Petra Venclová, Ph.D., se k námitce podjatosti vyjádřila tak, že jí věc byla přidělena v souladu s rozvrhem práce. Není jí znám žádný důvod podjatosti a sama se ve věci necítí podjatá. K účastníkům řízení nemá žádný vztah. Poukázala také na to, že obdobnou námitkou podjatosti se NSS zabýval ve věci sp. zn. Nao 128/2024. Ohledně námitky podjatosti zastupujících soudců se odkázala na usnesení NSS ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005-34. Soudci JUDr. Aleš Korejtko a Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra shodně uvedli, že jim není znám žádný důvod podjatosti. Necítí se podjatí. Vztah k účastníkům řízení nemají.

[5] Nejvyšší správní soud úvodem uvádí, že rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. je součástí naplňování ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

pokračování

Ačkoliv je rozhodnutí o vyloučení soudce součástí práva na zákonného soudce, jde o doplnění jinak vůdčí obecné zásady, že příslušnost soudce je dána předem, aniž by mohla být jakkoliv ovlivněna. Proto postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný. Zákon jej však v případech popsanych v § 8 odst. 1 s. ř. s. nejen připouští, ale přímo vyžaduje (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 3. 2. 2021, č. j. Nao 173/2020-119, č. 4235/2021 Sb. NSS).

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“ (pozn. potvrzení provedl NSS).

[7] Žalobce dovozuje podjatost výše uvedených soudců především z toho, že již rozhodovali obdobný spor, ve kterém byl účastníkem řízení. Z výše uvedeného ustanovení soudního řádu správního výslovně vyplývá, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Obecně tak rozhodování soudce v jiných věcech dle soudního řádu správního nemůže způsobit podjatost v nyní posuzované věci. Žalobce však prostřednictvím odkazů na judikaturu ESLP poukazuje na to, že pokud by ve věci rozhodovali uvedení soudci, bylo by tím porušeno jeho právo na spravedlivý proces dle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Dle čl. 10 Ústavy platí, že *vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva*. Pokud by tedy zákonné ustanovení, které by mělo být v projednáváné věci aplikováno, bylo v rozporu s Úmluvou, která splňuje podmínky čl. 10 Ústavy, pak by podle něj musela být aplikována tato mezinárodní smlouva namísto protichůdného ustanovení českého zákona (rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2007, č. j. 6 As 55/2006-96, č. 1404/2007 Sb. NSS). Proto NSS neustal na závěru, že námitka podjatosti by byla dle znění § 8 odst. 1 s. ř. s. nedůvodná.

[8] Žalobce se odkázal na rozsudky ESLP ze dne 27. 2. 2014, ve věci *Karaman proti Německu*, č. stížnosti 17103/10, ze dne 16. 2. 2021, *Meng proti Německu*, č. stížnosti 1128/17, a ze dne 25. 11. 2021, *Mucha proti Slovenské republice*, č. stížnosti 63703/19, na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2024, č. j. 11 Tvo 1/2024-20345, bod 28, a ze dne 23. 3. 2023, č. j. 11 Tdo 1025/2022-289, bod 54, a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 8. 2024, č. j. 2 To 32/2024-3620, body 16-18. Tato rozhodnutí se týkají trestních věcí. V nich se soudy vyjadřovaly zejména k situacím, ve kterých se soudce podílel na předchozích rozhodnutích o vině skupiny spoluobžalovaných, popř. se podílel na rozhodnutí o vině právnické osoby, kterou dovodil z jednání fyzické osoby, aniž by tato fyzická osoba byla v době rozhodování shledána vinnou, a následně rozhodoval o vině této fyzické osoby v samostatném řízení. Ačkoliv se citovaná rozhodnutí částečně skutkově liší, vychází ze stejných předpokladů a dospívají ke shodným závěrům. Vyplývá z nich zejména to, že samotná skutečnost, že soudce již v minulosti rozhodl o totožném trestném činu (například pokud se mu věc vrátí po rozhodnutí odvolacího soudu), nemůže sama o sobě odůvodňovat obavy o jeho nestrannost. Stejně tak pouhá skutečnost, že soudce již

rozhodoval o obdobných, avšak nesouvisejících trestních obviněních nebo že již soudil spoluobviněného v samostatném trestním řízení, sama o sobě nepostačuje k tomu, aby vyvolala pochybnosti o nestrannosti tohoto soudce v pozdější věci. Otázka nestrannosti soudce však vyvstává tehdy, pokud již dřívější rozhodnutí obsahuje podrobné posouzení role osoby, jež byla následně souzena za trestný čin spáchaný vícero osobami, a to zejména pokud dřívější rozhodnutí obsahuje konkrétní kategorizace účasti účastníka řízení nebo je z něj zřejmé, že později souzená osoba naplnila všechny podmínky nezbytné pro spáchání trestného činu. V závislosti na okolnostech konkrétního případu mohou být takové skutečnosti považovány za předjímání otázky viny osoby souzené v pozdějším řízení, a mohou tak vést k objektivně odůvodněným pochybnostem, že soud má již na počátku soudního řízení s později souzenou osobou předpojatý názor ohledně skutkových okolností týkajících se této osoby. Zásada presumpce neviny je podle daných rozhodnutí tedy porušena také tehdy, pokud rozhodnutí soudu ohledně osoby obviněné z trestného činu odráží názor, že tato osoba je vinna, ještě předtím, než byla její vina prokázána zákonným způsobem.

[9] Ze shodných východisek vychází i další judikatura ESLP týkající se podjatosti soudců. Z ní vyplývá, že i pokud se soudce podílel na rozhodování v rámci přípravného řízení, nevede to bez dalšího k jeho vyloučení z rozhodování o vině a trestu obžalovaného. Pro posouzení podjatosti je podstatná povaha prováděných úkonů v přípravném řízení. Soudce bude podjatý zejména tehdy, pokud musel již v přípravném řízení zvažovat vinu obviněného. Pokud naopak bude činit pouze procesní úkony, a nebude hodnotit žádné důkazy, pak vyloučen z projednávání nebude (rozsudek ESLP ze dne 22. 2. 1996, ve věci *Bulut proti Rakousku*, č. stížnosti 17358/90, body 33 a 34, a judikatura v něm uvedená). Podle judikatury ESLP však soudce nemusí být podjatý ani pokud v předchozím řízení hodnotil shodné důkazy, které mohou být rozhodné v pozdějším řízení. ESLP v rozsudku ze dne 24. 5. 1989, ve věci *Hauschildt proti Dánsku*, stížnost č. 10486/83, dospěl k závěru, že pouze to, že soudce rozhodoval o dílčích otázkách před zahájením dotčeného řízení, nemůže samo o sobě odůvodňovat obavy o jeho nestrannost. Vycházel z předpokladu, že pokud soudce rozhoduje o vyšetřovací vazbě a jiných opatřeních tohoto typu před zahájením řízení, ze shromážděných důkazů posuzuje, zda policie měla na první pohled pro své podezření důvody. Naopak při řízení o vině a trestu obžalovaného musí posoudit, zda důkazy u soudu přednesené postačují pro shledání obžalovaného vinným. Podezření a formální shledání viny nesmějí být posuzovány jako ekvivalentní. V dané věci však ESLP shledal porušení článku 6 Úmluvy. To proto, že při rozhodování o pokračování vyšetřovací vazby soudce musel předběžně posoudit také to, zda je obžalovaný s vysokou pravděpodobností vinen spácháním trestného činu. Na tyto závěry ESLP navázal také v rozsudku ze dne 24. 8. 1993, ve věci *Nortier proti Nizozemsku*, č. stížnosti 13924/88. V něm se zabýval podjatostí soudce, který po celou dobu řízení, tj. ve fázi přípravného řízení i v hlavním líčení, přijal všechna relevantní rozhodnutí. ESLP v daném rozsudku opětovně zdůraznil, že pouhá skutečnost, že soudce pro rozhodoval také v přípravném řízení, včetně rozhodnutí týkajících se předběžné vazby, nemůže být sama o sobě považována za důvod k obavám o jeho nestrannost. Rozhodný je rozsah a povaha těchto rozhodnutí. Soudce v přípravném řízení čtyřikrát rozhodoval o vazbě stěžovatele a vyhověl návrhu obžaloby na jeho psychiatrické vyšetření. Podle ESLP soudce byl nestranný. Soudce se totiž zabýval odlišnými otázkami v rozhodnutích v přípravném řízení a v rozsudku o vině a trestu. V přípravném řízení bylo jeho úkolem pouze posoudit

pokračování

to, zda obžaloba měla na první pohled důvody pro obvinění stěžovatele. Dle rozsudku ESLP ze dne 24. listopadu 1986, ve věci *Gillow proti Spojenému království*, č. stížnosti 9063/80 (bod 73), není soudce bez dalšího podjatý ani tehdy, pokud rozhoduje o věcech, mezi kterými existuje věcná souvislost, avšak týkají se odlišných účastníků (rozsudek).

[10] Uvedená judikatura ESLP tak poskytuje východiska pro posuzování podjatosti soudce. Vyloučení soudce z projednávání dané věci by tak dozajista bylo namístě tehdy, pokud by si již v prvním řízení musel učinit předběžný názor na vinu osoby, o jejíž vině by ale s konečnou platností rozhodoval až v následném řízení. Podjatý by v následném řízení nebyl nejen tehdy, pokud v předchozím řízení prováděl toliko procesní úkony a nehodnotil jakékoliv důkazy, ale samo o sobě nestačí ani to, že v různých fázích řízení, a tím spíše v jiných řízeních, hodnotí shodné důkazy, které se fakticky týkají shodného skutku. Jak bylo totiž popsáno shora, podle rozsudků ve věcech *Hauschildt proti Dánsku* a *Nortier proti Nizozemsku* podjatost soudce nelze dovodit pouze z toho, že rozhoduje o vyšetřovací vazbě a jiných opatřeních tohoto typu před zahájením řízení a následně rozhoduje o vině a trestu obžalovaného. Je totiž zcela evidentní, že v těchto řízeních bude soud prakticky vždy vycházet z alespoň částečně shodných důkazů, posuzovat obdobné okolnosti a nelze vyloučit ani to, že se bude případně zabývat i částečně shodnou argumentací. Shodnými okolnostmi a důkazy se bude soudce zpravidla zabývat i tehdy, pokud rozhoduje o věcech, mezi kterými existuje věcná souvislost, avšak týkají se odlišných účastníků. Ani to však dle ESLP není bez dalšího důvodem pro vyloučení soudce z rozhodování (rozsudek ve věci *Gillow proti Spojenému království*, bod 73).

[11] Lze poznamenat, že české trestní právo přistupuje k vyloučení soudce z projednávání a rozhodování v některých situacích přísněji než judikatura ESLP. Dle § 30 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, věty druhé, totiž platí, že *po podání obžaloby nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu je vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení soudce, který v projednávané věci v přípravném řízení nařídil domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor a pozemků, vydal příkaz k zadržení nebo příkaz k zatčení nebo rozhodoval o vazbě osoby, na niž byla poté podána obžaloba nebo s níž byla sjednána dohoda o vině a trestu*. Trestní řád tedy taxativně vymezuje rozhodnutí v přípravném řízení, jejichž vydání automaticky vylučuje soudce z vykonávání úkonů trestního řízení po podání obžaloby nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu, aniž by bylo třeba individuálně hodnotit, zda se vyslovoval k vině obviněného. Je tomu tak nicméně proto, že u těchto úkonů trestní řád ve větší či menší míře požaduje, aby si soudce udělal již předběžnou úvahu o pravděpodobné vině obviněného (k tomu viz zejména podmínky vzetí do vazby uvedené v § 67 trestního řádu, dle kterých ... *dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, byl spáchán, má všechny znaky trestného činu, jsou zřejmé důvody k podezření, že tento trestný čin spáchal obviněný...*). Uvedené zákonné ustanovení by tak šlo označit jako paušální promítnutí požadavků Úmluvy již do zákonné úpravy. Zákonodárce totiž vytypoval ta rozhodnutí, u kterých zákonná úprava buď výslovně požaduje předběžné posouzení viny, nebo u kterých lze předpokládat, že k tomu může často docházet. V zájmu právní jistoty pak stanoví vyloučení soudce bez dalšího, aniž by bylo třeba posuzovat konkrétní okolnosti. Pokud se soudce v přípravném řízení podílel na jiných úkonech, než které jsou uvedeny v § 30 odst. 2 trestního řádu, není ze zákona z dalšího rozhodování ve věci automaticky vyloučen. U těchto dalších úkonů je však třeba vždy individuálně uvážit, zda u soudce nevznikly důvodné pochybnosti, že nemůže

nestranně rozhodovat (k tomu shodně ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada. § 30 [Podjatost]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 378.).

[12] Pro další závěry je podstatné uvést, že z pohledu práva na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy je třeba i řízení o přestupku považovat za řízení o trestním obvinění (rozsudky ESLP ze dne 2. 9. 1998, ve věci *Lauko proti Slovensku*, stížnost č. 26138/95, a ze dne 2. 9. 2008, ve věci *Kadubec proti Slovensku*, stížnost č. 27061/95). Ostatně i judikatura NSS vychází z předpokladu, že správní trestání je trestním řízením svého druhu. Proto pro ně platí stejné základní ústavní zásady jako pro jiná trestní řízení (rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2009, č. j. 8 Afs 10/2008-89).

[13] Pokud jde o nynější věc, pak krajský soud v rozsudku ve věci sp. zn. 52 A 70/2023, ze kterého žalobce podjatost soudců dovozuje, rozhodl o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu shodného žalobce tak, že ji zamítl. V žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu se žalobce domáhal určení, že silniční kontrola byla nezákonná, event. pro případ, že by silniční kontrolu soud neshledal jako nezákonnou, rovněž navrhl, aby určil, že zásah policie spočívající ve vznesení výzvy podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu, byl shledán nezákonným. Krajský soud předně shrnul skutkové okolnosti, které v zásadě odpovídají skutkovým okolnostem v nyní projednávané věci (viz bod [1] tohoto usnesení).

[14] Krajský soud v daném rozsudku dále konstatoval, že se žalobce [v rozporu s § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu] odmítl podrobit odbornému lékařskému vyšetření. Tím byl podle soudu podezřelý z porušení § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. V bodě 14, na který žalobce v rámci námitky podjatosti poukazuje, krajský soud konstatoval, že žalobce nespороval zákonnost výzvy k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření ve zdravotnickém zařízení. K tomu dodal, že jeho orientační test na přítomnost jiné návykové látky byl pozitivní. Podle soudu zde tedy bylo „*důvodné podezření [dle judikatury správních soudů důvodné podezření vzniká - mimo jiné - v důsledku pozitivní orientační zkoušky (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2023, č. j. 5 As 43/2022 – 37, bod 20)]*“, že žalobce *pod vlivem jiné návykové látky vykonával činnost, při níž by mohl ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek [§ 20 odst. 1 písm. a) zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v rozhodném znění]*, a proto byl žalobce opět v souladu se zákonem o silničním provozu [§ 5 odst. 1 písm. g), § 124 odst. 12 písm. g) zákona o silničním provozu] *vyzván, aby se podrobil odbornému lékařskému vyšetření*“. To odmítl a na svém stanovisku setrval. To nezměnil ani poté, co mu bylo předloženo podrobné písemné poučení o následcích spojených s odmítnutím odborného lékařského vyšetření. To, že žalobce poučení nepotřeboval, v žalobě nespороval. Krajský soud dále dodal, že je mu z úřední činnosti známo, že byl již v minulosti uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Při silniční prohlídce v rámci předchozího přestupku obdržel podrobné písemné poučení. To vlastnoručně podepsal. I v tomto případě byla vzhledem ke konkrétním okolnostem projednávané věci poučovací a informační povinnost policejního orgánu splněna.

pokračování

[15] Nejvyšší správní soud z výše uvedeného shrnutí dospěl k závěru, že se krajský soud výslovně vinou žalobce nezabýval, pokud jde o spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, pouze konstatoval, že z něj byl podezřelý. Z rozsudku ani implicitně nevyplývá, že by krajský soud předjímal jeho vinu z přestupku, který je předmětem tohoto sporu. Krajský soud se zabýval pouze tím, zda policejní orgán učinil výzvu k podrobení se vyšetření v souladu se zákonem. Krajský soud si také k posouzení důvodnosti zásahové žaloby nemusel nutně učinit úsudek o vině žalobce z daného přestupku. Ten totiž namítal zejména nezákonnost silniční kontroly a výzvy k provedení orientačního testu. Tyto otázky sice s posouzením, zda se žalobce nyní projednávaného přestupku dopustil, souvisí, ale nejedná se o rozhodování o vině. Vyloučení soudce z projednávání věci by však připadalo v úvahu zejména tehdy, pokud by si již v předchozím řízení učinil úsudek o vině žalobce, jak vyplývá z judikatury ESLP (body [8] až [10]) i východisek trestního řádu (bod [11]). Krajský soud však nyní vycházel z předpokladu, že žalobce je pouze podezřelý z porušení § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, což výslovně uvedl. I judikatura ESLP přitom vychází z předpokladu, že podezření a formální shledání viny nesmějí být posuzována jako ekvivalentní. Podjatost soudkyně nelze dovodit ani z toho, že v zásahové žalobě vycházel soud prakticky ze shodných důkazů, které jsou rozhodné i pro posouzení viny žalobce z daného přestupku, obě žaloby se týkají téměř shodných okolností a vznášejí v nich obdobné námítky. Tyto okolnosti totiž dle judikatury ESLP nepostačují k tomu, aby bez dalšího vznikly důvodné pochybnosti o podjatosti soudce (bod [10]).

[16] Rozhodné je také to, že se krajský soud ohledně výzvy k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření ve zdravotnickém zařízení (nad rámec žalobních námitek) zabýval pouze tím, zda policejní orgán splnil svoji poučovací a informační povinnost, která se výzvy týkala. Ačkoliv krajský soud opakovaně konstatoval, že se žalobce odmítl vyšetření podrobit, neznamená to, že by předjímal jeho vinu ze spáchání přestupku. Krajský soud se totiž nezabýval veškerými obligatorními znaky přestupku (nezabýval se zejména subjektem a subjektivní stránkou přestupku). Pro naplnění skutkové podstaty přestupku je však nutné, aby byly naplněny všechny jeho obligatorní znaky současně. I judikatura, na kterou se žalobce odkazuje (bod [8]), vychází z předpokladu, že je soudce podjatý zejména tehdy, pokud je z jeho rozhodnutí zřejmé, že později souzená osoba naplnila veškeré podmínky nezbytné pro spáchání trestného činu. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že z argumentace krajského soudu v rozsudku o zásahové žalobě nelze dovodit, že by byl žalobce vinný z přestupku, ze kterého jej shledal vinným žalovaný v napadeném rozhodnutí. Ačkoliv z judikatury ESLP vyplývá, že je nutné posuzovat každý případ individuálně, ESLP přihlíží v obdobných případech zejména právě k tomu, zda soudce již v předchozím rozhodnutí alespoň implicitně posoudil vinu osoby, o jejíž vině má následně rozhodovat. To však v nyní posuzované věci soudci neučinili a učinit ani nemuseli. Z tohoto důvodu tak v dané věci nejsou podjatí.

[17] Rozhodující senát při posouzení, shodně se třetím senátem rozhodujícím ve věci sp. zn. Nao 128/2024, vycházel z § 8 odst. 1 s. ř. s., dle kterého je námitka podjatosti zjevně nedůvodná. Rozhodující senát se však na rozdíl od třetího senátu výslovně zabýval judikaturou ESLP, kterou žalobce v námitce podjatosti argumentoval. I třetí senát si však zjevně učinil implicitní úvahu o tom, zda je nutné předně aplikovat čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Oba senáty dospěly k závěru, že nikoliv. Lze

tak uzavřít, že NSS v obou věcech vycházel ze shodných východisek, byť ve věci sp. zn. Nao 128/2024 pouze implicitně. Protože nyní rozhodující senát nedospěl k závěru, že by třetí senát nezohlednil judikaturu ESLP, jak namítal žalobce, nebyl ani důvod, aby věc předkládal do rozšířeného senátu. Nyní rozhodující senát totiž nedospěl k odlišnému právnímu závěru, než učinil dříve třetí senát (§ 17 s. ř. s.).

[18] Judikatura NSS dále vychází z východiska, že i při posuzování námítky podjatosti je nutno respektovat zásadu hospodárnosti řízení, která v primárně velí postupovat tak, aby podjatost jednotlivých soudců byla prověřována jen dotud, dokud se nenajde potřebný počet soudců, kteří jsou ve vztahu k věci nepodjatí a kteří tedy ve věci mohou jednat a rozhodovat (usnesení NSS ve věci Nao 32/2005, ze dne 12. 5. 2015, č. j. Nao 82/2015-58, bod 3, ze dne 29. 11. 2024, č. j. Nao 170/2024-68, bod 13, a ze dne 21. 2. 2025, č. j. Nao 31/2025-32, bod 3). Nejvyšší správní soud však v ojedinělých případech rozhodoval o namítané podjatosti náhradníků i tehdy, pokud dospěl k závěru, že členové rozhodujícího senátu podjatí nejsou (usnesení NSS ze dne 27. 2. 2023, č. j. Nao 5/2023-64, a ze dne 31. 8. 2017, č. j. Nao 273/2017-26). Podle nyní rozhodujícího senátu uvedené přístupy nejsou v rozporu.

[19] Prvý z těchto přístupů je zejména na místě, pokud účastník vznesl individualizované námítky ve vztahu ke každému jednotlivému soudci nebo je nepravděpodobné, že by ve věci nastupovali náhradníci, a proto se ani nevyžádá jejich vyjádření k námitce podjatosti. Bylo by nadbytečné řešit konkrétní individualizované námítky podjatosti i ohledně soudců, kteří pravděpodobně ve věci vůbec nebudou rozhodovat, nebo si za účelem rozhodnutí o námitce podjatosti pořizovat jejich vyjádření. To ale neznamená, že by námitka podjatosti pozbyla svých účinků. V případě, že NSS o náhradnících nerozhodne, aktivovala by se námitka podjatosti vůči nim až tehdy, pokud by měl v dané věci jednat či rozhodovat náhradník. Za těchto okolností by bylo nezbytné, aby krajský soud před provedením daného úkonu námitku podjatosti NSS znovu předložil k posouzení.

[20] Druhý z přístupů, tedy rozhodnout rovnou i o náhradnících, může být namísto například tehdy, pokud účastník řízení vznesl typově shodné námítky vůči všem soudcům, které nevyžadují individuální posouzení, a zároveň se i náhradníci k námitce podjatosti vyjádřili. V takovém případě totiž není třeba činit posouzení vůči jednotlivým soudcům, nebo si od nich dodatečně vyžadovat jejich vyjádření. Pokud takto NSS rozhodne, pak také nebude potřeba mu věc znovu předkládat, pokud by nastala výjimečně situace, že by za rozhodující soudce dodatečně nastupoval náhradník.

[21] Výše uvedené lze shrnout tak, že NSS musí rozhodnout o námitce podjatosti pouze ohledně těch soudců, kteří jsou povoláni ve věci rozhodovat. V zájmu hospodárnosti řízení však může případně rozhodnout i o jejich náhradnících.

[22] Jelikož žalobce v nyní souzené věci vznesl typově shodnou námitku podjatosti vůči samosoudkyni i jejím dvěma náhradníkům, jejíž vypořádání nepotřebuje individualizované posouzení ohledně jednotlivých soudců, a všichni se k námitce podjatosti výslovně vyjádřili, rozhodl NSS v zájmu hospodárnosti řízení o nepodjatosti všech tří soudců souhrnně tímto usnesením.

pokračování

[23] Za daných okolností se Nejvyšší správní soud nezabýval tím, zda by případně bylo vůbec možné a relevantní za účelem vyřešení otázky podjatosti otevřít protokol o hlasování ve věci 52 A 70/2023. Na uvedených závěrech NSS by totiž zjevně nemohl nic změnit, protože je nerozhodné, jak jednotliví soudci hlasovali.

[24] Protože uvedené skutečnosti v nyní posuzované věci nejsou důvodem pro vyloučení soudců, a jiné skutečnosti žalobce nenamítá, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, JUDr. Petra Venclová, Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra a JUDr. Aleš Korejtko Ph.D. nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pod sp. zn. 61 A 9/2024.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně 9. dubna 2025

Petr Mikeš
předseda senátu